

Melléklet a 15. sz. irományhoz.**I n d o k o l á s****az 1873-ik évi bécsi világkiállítás alkalmával kiállítandó tárgyak ideiglenes ótalmazása iránti törvényjavaslathoz.**

A világkiállításoknak kétségkívül egyik legfőbb czélja: szembe állítani egymással a világ minden részeinek ipar készítményeit, oly célból, hogy alkalom nyiljék a kiállított iparczikkék készítésénél követett különböző eljárás és leghelyesebb módozat tüzetes és beható tanulmányozására, és hogy ennek folytán az e téren ép oly szükséges, mint bőven jutalmazó előhaladási szellem hathatós serkentést nyerjen.

Ezen nagy fontosságú czél elérésének azonban utjában áll számos kiállítónak azon nem egészen alaptalan aggodalma, hogy ipar-készítményeiknek sajátlagos előállítási módjai vagy egyéb kiváló minőségei mások által elsajátíttatván, sok évi fáradságos és költséges kísérleteik gyümölesében megrövidíthetnének, mely aggodalom a legközelebbi bécsi világkiállítás ötletéből már a sajtó útján is nyilvánult, különösen a „Scientific American“ czimű newyorki az ipar világban igen elterjedt lapnak 1871. évi december hó 23-ik számában, melyben a külföldi kiállítók az ezen körülményből származható veszélyekre figyelmeztettetnek, és a kiállítási ügy vezetésével megbízott közegek megfelelő ótalmról való gondoskodásra hivatnak fel.

Ezen indokok vezérelték az előbbi nemzetközi kiállításokat rendező államokat is, midőn külön ótalmi törvények útján a kiállítók érintett aggodalmait elhárítani, szellemi tulajdonjogaikat biztosítani igyekeztek. Az utolsó ilyenmő törvény Franciaországban 1867-dik april hó 3-án hozatott.

A bécsi világkiállítás vezérigazgatósága mindezeknél fogva a birodalmi tanácsban képviselt országok ministeriumához fordult a végből, hogy a kiállítók a kiállítandó tárgyakra vonatkozó szellemi tulajdonjoguk megóvására, a kiállítás idejére, a fenálló törvények, különösen a szabadalmi árubélyeg és mintaótalom iránti törvények jogi kedvezményeiben részesítsenek.

De minthogy egyrészt a kiállítók szellemi tulajdonukat alig látnák eléggé megóva, ha az a monarchia csak egyik felében biztosíthatnák, és más részt az Ausztriával fennálló vám- és kereskedelmi szövetség XVI. és XVII. cikkei szerint „a szabályszerűleg kieszközlött találmányi szabadalmak mindkét állam területén érvénynyel birnak“, és „az árubélyeg mustra vagy mintának a két államterületen levő akármelyik iparkamaránál történt letéteményezése és lajstromozása az illető részére mindkét fél területén törvényes ótalmat biztosít“: az ausztriai ministerium a vám és kereskedelmi szövetség idézett cikkeinek értelmében a magyar kormány beleegyezését kérte ki, hogy a kiállítók megnyugtatósára s szellemi tulajdonuk biztosítására, a monarchia két felében egyforma törvényes intézkedés történjék.

Az e tárgyban folytatott tárgyalások eredménye a t. képviselőháznak beterjesztett törvényjavaslat.

Tekintettel egyrészt arra, hogy a világkiállítást látogató összes kiállítók ótalmára szolgáló törvény csak akkor birhat hatással s nyújthatja a kívánt biztosítékot, ha az összes államoknak a kiállításban résztvevő alattvalóira kiterjesztetik, szükségesnek találtatott, oly kivételes rendszabályokról gondoskodni, melyek által a kiállítóknak alkalom nyújtatik, kiállítandó tárgyaiknak, a kiállítási idő tartamára szabadalmi, árubélyeg vagy minta ótalmat biztosítani, tekintet nélkül arra, ha vajjon az illető kiállító bir-e belföldön ipar üzleti teleppel, gyakoroltatik-e honossági állama részéről köl-

csönösség és végre létezik-e az illető állam és a magyar-osztrák birodalom közt a szabadalmi, áru-bélyeg és minta ótalmi tekintetében kölcsönösségi egyezmény vagy sem.

Miután pedig a kiállítók különben is folytonos érintkezésben vannak a vezérigazgatóval, leg-czélszerűbbnek látszott az idézett franciaországi törvény példáját követve, akként intézkedni, hogy az illető ótalmi jogokban való részesítésre közvetlenül a világkiállítási vezérigazgató, mindazonáltal azonban a magyar kormány által e végből kirendelendő közeg hozzájárulása és ellenjegyzése mellett jogosittassék fel.

Kelt Pesten, 1872. september 15.

Szlávy József, s. k.

16. szám.

Törvényjavaslat

a kolozsvári királyi tudomány-egyetemről.

1. §.

Kolozsvárott magyar királyi tudomány-egyetem állittatik fel.
A kolozsvári királyi jogakademia és az orvos-sebészeti tanintézet megszüntettetnek.

2. §.

Addig, míg az egyetemi oktatás külön törvény által nem szabályoztatik, a pesti egyetemen jelenleg fenálló szabályok ezen egyetemre nézve is érvényesek, a mennyiben jelen törvény mást nem rendel.

A fentebb említett törvény meghozataláig megkivántató további szabályokat az egyetem tudomány-karainak meghallgatásával az oktatásügyi minister bocsátja ki.

3. §.

Ezen egyetem négy tudománykarra oszlik, u. m. :

1. A jog- és államtudományi,
2. az orvosi,
3. a bölcsészet-, nyelv- és történettudományi,
4. a matematikai és természettudományi karra.

E két utóbbi karhoz kapcsolva gymnasiumi tanárképezde állittatik fel.

4. §.

A tudomány karok belügyeikre nézve egymástól független, egyenjogu, önálló testületeket képeznek, önmaguk által választott dekánjaik elnöklete alatt.

XXI. TÖRVÉNY-CZIKK

a hadsereg felszerelése céljából 1870-ben létesített előlegezési hitelművelet költségeinek fedezéséről.

(Szentelést nyert 1872. évi október 12-én. Kihirdettetett a képviselőházban 1872. évi október 12-én, a főrendek házában 1872. évi október 14-én.)

1. §. A hadsereg felszerelése céljából 1870. évben kötött előlegezési hitelművelet költségeinek fedezésére 173,166 frt 22 kr. erejéig póthitel engedélyeztetik.

2. §. Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

XXII. TÖRVÉNY-CZIKK

az 1869. évi közösügyi költségekre a magyar korona országai által pótlólag fizetendő összeg fedezéséről.

(Szentelést nyert 1872. évi október 12-én. Kihirdettetett a képviselőházban 1872. évi október 12-én, a főrendek házában 1872. évi október 14-én.)

1. §. Az 1869. évi közösügyi költségekből, a magyar korona országaira, az 1869. évi közösügyi zárszámadás szerint még 492,953 frt 54 kr esvén, ezen összeg fedezésére, az 1870 : XLVIII. t. cz. 4. §-ában a közös hadsereg 1868. és 1869. évi szükségletének fedezése

végelt megszavazott 1.200,000 forintnyi póthitel ki nem meritett 276,748 forint 75 krnyi része és ehhez új hitelként még 216,204 frt 79 kr. engedtetik.

2. §. Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

XXIII. TÖRVÉNY-CZIKK

a közös hadügyministernek 1871-re engedélyezett 300,000 frtnyi póthitel Magyarországra eső részének fedezéséről.

(Szentelést nyert 1872. évi október 12-én. Kihirdettetett a képviselőházban 1872. évi október 12-én, a főrendek házában 1872. évi október 14-én.)

Az 1872-dik évi közös költségvetést tárgyalt bizottságok által a közös hadügyministernek 1871. évre 300,000 frtnyi póthitel szavaztatván meg, ezen póthitel Magyarországra

eső 90,840 frtnyi részének kiszolgáltatására a pénzügyminister felhatalmaztatik, s e célból részére a fentebbi járulék-összegnek megfelelő póthitel engedélyeztetik.

XXIV. TÖRVÉNY-CZIKK

az 1873. évi bécsi világkiállításon kiállítandó tárgyak ideiglenes oltalmáról.

(Szentelést nyert 1872. évi október 12-én. Kihirdettetett a képviselőházban 1872. évi október 12-én, a főrendek házában 1872. évi október 14-én.)

1. §. Mind azon bel- vagy külföldiek, kik az 1873-ik évi bécsi világkiállításon oly tárgyakat állítanak ki, melyek a jelenleg fennálló szabályok értelmében szabadalmi-árubélyeg, musta- vagy minta-oltalomra alkalmasak, azokra nézve

a világkiállítási vezérigazgatótól védelmi igazolványt nyerhetnek.

Ez iránt a folyamodványt a vezérigazgatónál legkésőbb a kiállítás megnyitása előtt, oly tárgyakra nézve pedig, melyek a kiállítás meg-

nyitása után adatnak be, még a beadás előtt kell benyújtani, melyhez az illető tárgyaknak a kiállító által aláírt pontos leírása, s ha annak felvilágosítására szükséges, a megfelelő tervezetek és rajzok, két teljesen egyenlő példányban illetőleg a kérdéses bélyeg, mustra vagy mintának külön borítékba zárt két hasonmása melléklendő.

Ha a folyamodvány meghatalmazott által nyújtatik be, a fentebbieken kívül a meghatalmazvány is csatolandó.

2. §. A védelmi igazolványt a magyar királyi földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministeriumtól e célra kiküldött közeg hozzájárulása és ellenjegyzése mellett a világkiállítás vezérigazgatója ingyen adja ki.

Ezen igazolvány a megszerzőnek az illető tárgy beadása, vagy pedig, ha az igazolvány később nyújtatott be, a kérvény benyújtásának napjától fogva 1873-diki december 31-ig bezárólag mindazon jogokat biztosítja, a melyek őt különben a szabályszerűleg nyert szabadalom, — illetőleg az árubélyeg, mustra vagy mintának szabályszerű bejegyzése erejénél fogva illetnék.

Az oltalmi időszak kezdőnapja a védelmi igazolványra mindig feljegyzendő.

A védelmi igazolvány birtokosa ezenfelül ugyanazon tárgyra nézve a fennálló szabályok

szerint a fent kitett határidő lejártá előtt is rendes szabadalmi árubélyeg-mustra, vagy minta-oltalmat nyerhet.

3. §. A védelmi igazolvány megtagadása ellen jogorvoslatnak nincs helye.

A kiadott védelmi igazolványok jogérvényessége felett a fennálló szabályok szerint illetékes hatóság határoz.

4. §. A folyamodványokról s a kiadott védelmi igazolványokról a világkiállítás vezérigazgatója két egyenlő példányban lajstromot vezet, melyek közül egyik a folyamodványokkal, és az árubélyegeket, mustrákat vagy mintákat, és az árubélyegeket, mustrákat vagy mintákat egy-egy példányával az osztrák kereskedelmi ministeriumnak, a másik pedig a fentebbi melléletek másik példányával együtt a magyar királyi földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministeriumnak megőrzés végett átadandó.

5. §. A kiadott védelmi igazolványok úgy az osztrák, mint a magyar hivatalos lapban közzétételnek.

A védelmi igazolványokról vezetett lajstrom megtekintése mindenkinek szabadságában áll: azonban ahhoz tartozó leírások, tervek, minták stb., ha a folyamodványban kívántatik. titokban tartatnak.

6. §. Ezen törvény végrehajtásával a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister bizatnak meg.

XXV. TÖRVÉNY-CZIKK

a hajóépítésre és felszerelésre szükséges tárgyak vámmentes behozataláról.⁽¹⁾

(Szentelést nyert 1872. évi október 12-én. Kihirdettetett a képviselőházban 1872. évi október 12-én. a főrendek házában 1872. évi október 14-én.)

1. §. Azon vállalkozóknak, kik a tengeri hajók építését iparszerűleg űzik, és e célra hajógyárral, vagy hajóépítkezési térrel bírnak, a hajógyáraikban, vagy hajóépítési téreiken készitendő hajók építéséhez vagy felszereléséhez szükséges tárgyak vámmentes behozatalát a pénzügyi minister megengedheti, ha azok a közigazgatási uton külön rendelet által meghatározandó ellenőrzési szabályoknak magukat alávetik.⁽²⁾

2. §. Ezen rendeletek kibocsátásával, a vámmentesség alá eső tárgyak kijelölésével és azon időpont meghatározásával, a melyben ezen törvény hatályba lép: a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi, és a pénzügyi ministerek bizatnak meg, kik egyuttal felhatalmaztatnak arra is, hogy jelen törvény rendeletét azon tárgyakra is alkalmazhassák, melyeknek vámmentesítése a fennemlített célból jövőben fog kívánatosnak mutatkozni.⁽²⁾

3. §. Jelen törvény végrehajtásával a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi, és a pénzügyi ministerek bizatnak meg.

(1) E t. czikk hatályát fentartotta az osztrák-magyar vámterület általános vámtarifájáról szóló 1878: XXI. t. cz. IX., és az ezen t. cz. helyébe lépett 1882: XVI. t. cz. X. czikke (1. p.). L. még a tengeri hajók építésének állami segélyben való részesítéséről szóló 1895: XXXIV. t. czikket.

(2) V. ö. e tárgyban a pénzügyminiszter 1873 máj. 7. 23,549. sz. rendeletét (1873. R. T. 475.).